

Z p r a v o d a j

Vydává Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Šumperk

1

2011

Plenární zasedání ÚS-ČZS, Šumperk-Jeseník

9. dubna 2011 se uskutečnilo plenární zasedání ÚS (okresní konference) ČZS v Šumperku. Za téměř stoprocentní účasti pozvaných delegátů okresu Šumperk a Jeseník, přednesl zprávu předsednictva za rok 2010 předseda Marek Antonín. Zaměřil se v ní na dosavadní práci ÚS a především ukázal na směry v činnosti práce zahrádkářského hnutí v okrese v následujících letech, informoval o zlepšení práce v minulém období v ZO na základě návštěv a zjištění delegátů ÚS na jejich členských schůzích. Doporučil delegátům, jak zlepšit a aktivně působit na činnost výboru ZO, jak je nutné více propagovat mezi veřejnost existenci ČZS. Doporučil delegátům zasedání nezapomínat na podávání návrhů na ocenění a vyznamenání pro zasloužilé a dlouholeté členy a funkcionáře ČZS a i nečleny ČZS, kteří se zasloužili a přispěli k rozvoji zahrádkářského hnutí. Informoval o přípravách, které probíhají pro uskutečnění okresní výstavy ovoce a zeleniny v roce 2011. Poděkoval za uskutečnění místních zahrádkářských výstav v ZO-Jeseník, Rapotín, Bludov, Dubicko a Dolní Studénky v roce 2010. Apeloval na význam spolupráce ZO v obcích a městech se státními orgány a občanskými sdruženími. Znovu připomněl pro zlepšení práce a součinnosti ZO s PÚS, aby ZO nezapomínaly na administrativní informace a předávaly je v termínech na PÚS. V závěru vystoupení poděkoval všem přítomným delegátům za práci, kterou vykonávají pro své organizace a ČZS a požádal poděkování vyřídít všem aktivním členům výborů v ZO.

Usnesení z plenárního zasedání ÚS ze dne 9. dubna 2011

Plenárního zasedání se zúčastnilo 42 delegátů ze 44 ZO. 9 členů PÚS a jeden člen revizní skupiny, celková účast tedy činí 95%.

Plenární zasedání projednalo a schvaluje toto usnesení:

- program jednání plenárního zasedání, zprávu o činnosti PÚS za rok 2010, zprávu o hospodaření PÚS za rok 2010, návrh rozpočtu na rok 2011, revizní zprávu o hospodaření PÚS za rok 2010, plán práce a činnosti PÚS na rok 2011, souhlasí s kooptací do PÚS př. Hudoše Zdeňka k 1.4.2011.

Ukládá: a) představenstvu PÚS

- zveřejnit výsledky plenárního zasedání ÚS ve Zpravodaji č. 1/2011, zabezpečit v roce 2011 hospodaření ÚS s vyrovnaným rozpočtem, organizačně zajišťovat aktualizaci web stránek ÚS v průběhu celého roku 2011, zajistit okresní kolo soutěže Mladý zahrádkář vyhlášenou RR-ČZS do 15.5.2011, zajišťovat v průběhu tohoto volebního období fotografickou dokumentaci z regionálních výstav, s cílem vypracovat záznamový DVD disk, v Šumperkském regionu zintenzivnit propagaci zahrádkářského hnutí informovaností v tisku, v průběhu roku 2011 připravit a vydat dvě až tři čísla Zpravodaje ÚS.

b) zástupcům ZO-delegátům

- informovat výbory ZO o jednání pléna ÚS a postupně převádět závěry do činnosti a práce ZO, doporučuje statutárním zástupcům výborů ZO (předsedovi, místopředsedovi a jednateli) prostudovat publikaci RR-ČZS „Základní vnitrosvazové předpisy ČZS“, zrealizovat v co nejkratší době ve svých ZO „Metodický pokyn k evidenci organizačních jednotek ČZS „(viz. Věstník ČZS 1/2011).

Bere na vědomí:

- informaci člena RR-ČZS př. Švábka Jiřího o jednání a výsledcích zasedání RR, které se konalo v Lazních Bohdaneč 2. a 3.4.2011, informaci ze zprávy PÚS k uskutečnění Okresní výstavy zahrádkářů v roce 2011. PÚS se celou situací bude ještě jednou zabývat na schůzi představenstva 13.4.2011, pokud by se podařilo organizačně zabezpečit konání výstavy i mimo město Šumperk ve spolupráci s některou jinou ZO – informovat a tom ve Zpravodaji ÚS č.1/2011. Finanční dotace přidělené na výstavu dotované z MZ a přidělené RR-ČZS přerozdělit ji pro organizátora výstavy.

Výsledek hlasování: schváleno 42 členy, proti 0, zdrželo se hlasování 0.

Výročí vzniku ZO slavili :

50. výročí slavila ZO Dolní Studénky

V květnu 1960 – tři roky poté, co v republice vznikl Svaz zahrádkářů byla, v Dolních Studénkách založena místní organizace zahrádkářů. V prvních letech organizovala ZO přednášky a instruktáže o řezu a pěstování ovocných dřevin. Téměř každoročně se konaly výstavy ovoce a květin v sálech místních hostinců. Taktéž v zasedací místnosti nynějšího Obecního úřadu. Své výpěstky vystavovali členové organizace také na výstavách v Šumperku, v Libině, v Rudě, v Bludově, v Ostravě a na výstavě „Zahrada Čech“ v Litoměřicích.

V rámci zvyšování odborných znalostí a poznávání přírodních krás, byly pořádány několikadenní zájezdy do výzkumných ústavů, arboret, ale i do soukromých zahrad. Organizace zajišťovala také pro občany obce sazenice ovocných stromků, hnojiva a rašelinu. Pořádali se také posezení s hudbou a soutěžemi. V roce 1977 koupila ZO od paní Vlasty Stejskalové stodolu, kolnu a nádvoří se zahradou. V prostorách poté byla v akci “Z” vybudována lisovna (mošťárna) ovoce a do provozu byla uvedena v roce 1982. Když byla bohatá úroda ovoce, vylisovalo se za den více jak 2500 l moštu a tato služba sloužila pro členy zahrádkářského hnutí i širokou veřejnost. V roce 2007 bylo ukončeno lisování ovoce na základě zvýšených cen elektřiny, vody a taktéž zastaralému zařízení, které již nevyhovovalo hygienickým normám EU.

Slavnostní členské schůze k 50. výročí se zúčastnila delegace ÚS – Šumperk, kterou vedl předseda Marek Antonín. Poděkoval za práci všem zúčastněným zahrádkářům s přesvědčením, že ZO Dolní Studénky se budou i v dalších letech řadit k nejlepším v okrese.

25. výročí ZO Javorník

Organizace vznikla dne 1. 1. 1986 rozdělením ZO, která měla původně 190 členů. Rozdělila se na dvě základní organizace ZO Javorník 1 a Javorník 2. Zakládajícími členy byli Švábek Jiří, Wiznerová Marie, Smejkal Ervin, Vybíralová Miluše, Kmoníček Josef a Vávra Milan. Organizace jsou velice aktivní ve své práci. Organizují pravidelně ovocnářské výstavy v obci Javorník a daří se jim úspěšně i práce mezi mládeží. Na velmi dobré úrovni je i spolupráce ZO s městským zastupitelstvem obce. Činnost organizací je i zaměřena na údržbu zeleně v obci, samozásobitelstvím ovoce a zeleninou pro své rodiny a příbuzné a aktivní odpočinek. Předsedové ZO př. Švábek Jiří byl oceněn svazovou medailí – bronzovou a předseda Vávra Milan obdržel vyznamenání RR – Zlatá růže v roce 2011. Na slavnostní schůzi k výročí poděkoval za práci všem členům ZO místopředseda ÚS Šumperk – Jeseník a člen RR ČZS př. Švábek Jiří.

ZÁJEZD ZO DOLNÍ STUDÉNKY SPOLU S ÚS ŠUMPERK

Zájezd je pořádán jednodenní autobusový do Horákových školek v Bystřici pod Hostýnem. Na zpáteční cestě se účastníci podívají a navštíví arboretum v Pasekách.

Zájezd se uskuteční v **sobotu 20. 8. 2011** – cena zájezdu pro jednoho účastníka činí 180 Kč.

Odjezd autobusu v 6:30 z autobusového nádraží pro účastníky ze Šumperka. Pro účastníky z Dolních Studének autobus zastavuje na všech linkových zastávkách. Pro členy ČZS polovinu jízdného hradí ÚS. Přihlaste se nejpozději do **3. 8. 2011**. Přihlášky přijímají – př. Šulová na obecním úřadě v Dolních Studénkách nebo v kanceláři ÚS Šumperk, vždy ve středu od 10. do 12:00 hod. Návrat ze zájezdu max. do 18:00 hod. Přihlášky budou přijímány do naplnění kapacity autobusu. Zájemci se mohou hlásit na tel. č. 583 382 409.

Okresní výstava zahrádkářů- září 2011

Delegáti plenárního zasedání ÚS ČZS byli 9. dubna 2011 na jednání seznámení předsedou Markem s peripetiemi a problémy zajištění prostor pro konání výstavy. Prostory se podařilo zajistit po jednání s ředitelem AGRITECU, a.s. ing. Hofmanem. Výstava se uskuteční v komplexu budovy ředitelství AGRITECU **16. a 17. září 2011**.

Výstavu bude organizačně připravovat ZO- LOVAK Šumperk pod patronací ÚS- ČZS Šumperk a MÚ Šumperk. Předpokládáme zapojení při přípravě této výstavy jako vždy, že se zapojí ZO Sobotín, Bludov a Dolní Studénky. Podrobné informace k výstavě budou sděleny dopisem ZO max. do 20. srpna tohoto roku.

Za redakční radu Zpravodaje: Marek Antonín a kolektiv odborných instruktorů

Instruktoři radí- informují zahrádkáře

Brambory na zahrádce

Brambory můžeme pěstovat na stejném pozemku několik let, není to však vhodné pro vážné nebezpečí chorob a škůdců (hniloby, háďátka bramborové, mandelinka bramborová). Ideální je střídání plodin tak, aby brambory na pozemek přišly jedenkrát za tři až čtyři roky. Záhon pod bramborami vyhnojíme brzy na podzim chlévskou mrvou, lépe kompostem, případně zeleným hnojením (řepka, hořčice, ředkev olejná). Příprava půdy před výsadbou spočívá v nakypření a provzdušnění suché půdy do hloubky alespoň 20 cm, nejlépe opakovaně. Pro zahrádkáře je vysazování brambor dobré naklíčit hlízy. Vzešlé rostliny hrubkujeme do výšky 20 – 30 cm. Chybou je vysazovat hlízy hluboko, maximálně do hloubky 8- 10 cm. Vhodná meziřádková vzdálenost maximálně 50 cm. Hlízy v řádku vysazujeme na vzdálenost 30 – 35 cm, při hustší výsadbě vypěstujeme drobnější hlízy. Pro výsadbu si zabezpečíme zdravou certifikovanou sadbu. Sadbu před výsadbou je nutné probudit, to znamená předklíčit a toto probíhá při vyšší teplotě 10 – 18 stupňů Celsia na světle 3 – 4 týdny. Termín výsadby brambor na zahrádce souvisí s možností poškození rostlin nočními mrazy („zmrzlíci“). Doba vzcházení je 3- 5 týdnů po vysázení. V případě, že vzešlý porost je poškozen mrazem ,je dobré přihnout ledkem, rostliny opět obrazí a dají normalní úrodu, která však bude zpožděná o 2- 3 týdny. V průběhu vegetace provádíme v opakovaném nahrnutí půdy do hrůbků 2- 3 krát, vždy po 7- 10 dnech. Rozhodující je nenahrnovat hrůbky do špičky, vrchol hrůbků by měl být široký nejméně 10 cm (nebezpečí zelenání hlíz a odtok vody).

Nejnebezpečnější nemoc, která způsobuje hnití hlíz, je plíseň bramborová. Při ochraně se neobejdeme bez postřiků. Podle počasí 2x v desetidenním intervalu tento opakujeme. Při deštivém počasí zvyšujeme počet postřiků, vždy na suchou rostlinu. Z chemických přípravků můžeme použít na první dva postřiky při nízkém infekčním tlaku NOVIZIR. Při silném infekčním tlaku je potřeba zvolit přípravek systémový například RIDOMIL, ACROBAT, CURZATE nebo KUPRIKOL. Hlavním škůdcem, se kterým se setkáváme při pěstování brambor je mandelinka bramborová. Ekologicky je nejlepší jejich ruční sběr a následná likvidace. Likvidovat je možno i chemickým přípravkem např. DECIS, NURELLE, REGENT 80 WG a nebo KARATE 2,5 EC.

Při sběru brambor ručním vykopání se snažíme hlízy co nejméně poškodit. Vyzrálé hlízy sbíráme po 14 dnech po odstranění natě, při teplotách nad 12 stupňů Celsia, zásadně ne z rozbahněné půdy!

Jak vyzrát na plíseň okurkovou - novinka

Použijí přípravek na ochranu rostlin proti houbovým chorobám tzv. POLYVERSUM BIOGARDEN. Je to přípravek, ve kterém je mikroskopická houba *Ptythium oligandrum*, která působí proti houbovým chorobám a čerpá potřebu živiny z mikroskopické houby, dokud plíseň nezlikviduje. Semena okurek před vysazením smýchejte s Polyversum Biogarden a pak je zasadte. Tento přípravek používejte při zálivce vysetých semínek i v době vegetace preventivně pokud se v okolí plíseň objeví i na jiných zahrádkách. Výhodou přípravku je to, že jej můžete používat v době sklizně, protože nemá určenou žádnou ochranou lhůtu. „Takže ráno ošetřím a večer v klidu sklízím“. Přípravek Polyversum Biogarden byl v Polsku na největším hobby veletrhu pro zahrádkáře Gardenia 2011 oceněn zlatou medailí. Jedno balení přípravku vystačí na 300- 500 metrů čverečních, je možné jej použít i pro ekologicky pěstované plodiny a po jeho aplikaci nezůstávají v rostlinách a následně ani v plodech žádná škodlivá rezidua. K dostání je v zahrádkářských prodejnách, v zahradních centrech a v síti obchodních řetězců.

Výrobce: Biopreparaty spol. s.r.o.

Unětice 150, 252 62 Horoměřice

telefon: 212 240 409, email: biopreparaty@biopreparaty.eu

Jak na plevel v trávnicích v rekreační zahradě

Přáním každého zahrádkáře ve své rekreační zahradě je mít dobře vypadající trávník. Svěže zelená barva trávníků působí na naši psychiku neobyčejně příznivým dojmem. Důležitou roli v péči o něj hraje regulace plevelů. Za plevely lze považovat všechny rostliny, které zde rostou proti vůli pěstitele. Může se jednat o plevely jednoděložné, dvouděložné, jednoleté, víceleté, vytrvalé. Jednoděložné plevely se v trávníku vyskytují hlavně po založení. Likvidují se poměrně snadno pravidelným sekáním, čímž se zabrání vysemenění. Patří sem například – hořčice, merlíky, lebedy, ježatka kuří noha, svízel, přítulka, tetlucha kozí pysk atd. Vytrvalé plevely jsou v trávníku už celkem problémem. Částečně je lze omezit nízkým kosením. Pro úplnou likvidaci je však nutné použít herbicidy. K vytrvalým plevelům se řadí např. sedmikráska, chudobka, smetánka lékařská, bršlice, podběl lékařský, jitrocel, pýr plazivý atd.

Do okrasných trávníků jsou pro regulaci plevelů zaregistrovány následující přípravky – Bofix, Lontrel 300,

Travín, Agrofit Kombi, Banvel 480s, Strane 250EC, Timigan 250 EC. Optimální termín pro aplikaci herbicidů je od května do září. Důležité je, aby plevely měly dostatečnou listovou plochu, protože zmíněné herbicidy jsou do plevelů přijímány převážně prostřednictvím listů. Sekání trávy provádíme nejdříve za týden po aplikaci.

Mimo klasické plevely dělá v trávnících problémy mech. Mech se v trávníku začne vyskytovat tehdy, jestliže se zhorší půdní podmínky pro zdárný růst trávníku nebo když dochází k chybám a k nedostatkům při pěstování trávníku. Výskyt mechu v trávníku mohou zapříčinit následující faktory – půda je příliš kyselá (pH pod 5,5) nutně vápnit, vhodný mletý vápenec. Půda je příliš zamokřená, je vhodné zavedení pod povrchové drenáže. Trávník je příliš zastíněn – v těchto případech je vhodné vysévat travní směsi, které snášejí zastínění. Příliš zhutněné půdy (jílovitá a těžší půda), provzdušnit prořezáním nebo propíchnutím půdy a následným zapravením písku do otvorů v půdě. Nedostatek přijatelných živin v půdě – nechat provést laboratorní rozbor půdy a podle toho zvolit vhodný druh živin – hnojiva, přihnojení. Nedostatečné odklizení pokosené trávy a plošně rostoucího plevelu – trávník plstnatí a v průběhu času začne prorůstat mechem. Doporučuje se vertikutace prořezáním travního drnu za účelem řádného čistění do hloubky a lepšího přístupu přírody kyslíku a vody.

Přímou likvidační mech v trávníku lze uskutečnit následujícími způsoby – na jaře a na podzim vyhrabat mech z trávníku železnými hráběmi a následně rozhodit mletý vápenec v dávce 20kg/100m čtverečných. Toto opatření lze uskutečnit jestliže je půdní reakce kyselá. Výborný výsledek také vykazuje aplikace směsi síranu amonného a síranu železnatého v poměru 3:1. Aplikace je nejvhodnější v dubnu až červnu, optimální je použití 3- 6 kg této směsi na 100 m čtverečných. Doporučuje se aplikace samotného síranu amonného v dávce 4kg na 100 metrů čtverečných. Síran spálí mech a dusík, který obsahuje, podpoří růst trávy. Úspěšně lze taky výskyt, růst a šíření mechu regulovat produkty, které jsou registrovány jako hnojiva – BIOM–ANTIMECH, FLORIA MECH-STOP – kapalný, FLORTIS-ANTIMECH, MOGETON 25 % a MOGETON 4 % WP.

Na závěr je ještě nutné říci, že při výběru přípravků se vždy řídíme platným seznamem registrovaných přípravků a při vlastním použití pak instrukcemi na etiketě, která je nezbytnou součástí každého přípravku na ochranu rostlin.

Jak ochránit česnek před háďátkem

Česnek, jako velmi zdravý zahrádkářský produkt, bude v příštích letech nedostatkovým zbožím. Staří zahradníci dávali mezi řádky česneku podélně rozkrojené hlízy brambor. Háďátka, která mimo jiné likvidují česnek, mají raději brambory, tudíž nechávají česnek a navrtávají se do brambor. Odtud název háďátka bramborové. Průběžně lze takto kontrolovat, zda se na pozemku háďátka nachází. Pokud ano, jsou hlízy napadené, (provrtnuté) vyměníme je a napadené hlízy zlikvidujeme, tímto způsobem zachráníme úrodu.

Desinfekce půdy

Srarsí generace zahrádkářů prováděla desinfekci půdy manganistanem draselným (hypermangan). Tento lze zakoupit i dnes v každé lékárně. Vločky hypermanganu rozpustíme ve vodě a vytvoříme ne příliš sytě fialový roztok. Tímto zaléváme substrát a již osázené záhony a také pokojové květiny a zeleninu. Lze jím zalévat po celé vegetační období. Půdě, ani rostlinám tímto neuškodíme. S výhodou jej lze použít při množení řízkování bylinnými i dřevitými řízků. Hypermangan, jako roztok, se v minulém století také používal jako kloktadlo proti angíně.

Odborné instruktáže v ZO

ZO- ČZS Dolní studénky a ZO Postřelmov využila možnosti přítomnosti př. Kohuta Viléma odborného instruktora ÚS-ČZS na plenárním zasedání a pozvala jej na k uspořádání přednášky a instruktáže o řezu a pěstování ovocných dřevin. Př. Kohut, který je mimochodem absolventem zahrádkářské akademie ČZS, provedl dle vyjádření přítomných zahrádkářů velice kvalitní přednášku a instruktáž. Praktické předávání zkušeností o jednotlivých problémech pěstování ovocných dřevin přinesly užitečné rady pro všechny přítomné zahrádkáře. Je třeba poděkovat př. Kohutovi za jeho vynikající přednášky a zdá se, že toto je jedna z činností, jak vzbudit zájem o zahrádkářské hnutí.

Odborní instruktoři doporučují

Sníst na jaře jakoukoli zeleninu, která zezelenala pod skutečným sluníčkem, nikoliv pod zářivkou skleníku, je dar, kterým bychom neměli po zimní pauze šetřit. Po každé takové zelené dávce tělo zasyčí jako sněhová koule na rozpálených kamnech. Nebojme se jakýchkoliv kombinací, spojit se dá kopřiva se semikráskou – to pro dobrodružné povahy, ale bohatě stačí klasický hlávkový salát nebo polníček. Tyto nenápadné druhy zeleniny jsou plné vitamínu C, vápníku a železa. Mají příjemnou chuť a umí to, co máloco – zklidňovat a zbavovat stresu.

V Šumperku – květen 2011